

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
W Imię Boże! Za Wiarę i Ojczyznę!

Na sobotę, 28-go stycznia 1933 r.

Samowystarczalność drobnego rolnika, a samowystarczalność Polski

Życie obecne dyktuje nowoczesną zasadę podziału pracy. Najbardziej pracowity człowiek dziś sobie wystarczyć nie może, ale potrzebuje wytworów pracy rzemieślnika czy też wielkiego przemysłu. Państwo posiada obowiązek czuwania, by dochód społeczny, jaki poszczególne zawody i poszczególne jednostki czerpią ze swej pracy, był sprawiedliwie rozdzielony, by pewne uprzywilejowane grupy osób nie wyzyskiwały całego społeczeństwa. Sprawiedliwy rozdział dochodów, na który kilkakrotnie zwracał uwagę w swych encyklikach Ojciec św. Pius XI, niestety obecnie zupełnie nie istnieje nigdzie, a u nas w Polsce w szczególności lwią część dochodu społecznego zagarniają w swoje ręce kartelowcy i różne Radziwiłły, tudzież wielcy żydowscy handlarze, jak Wiślicki, Szerszewski i uprzywilejowani dygnitarze z B.B.W.R., którzy zdobyte pieniądze wywzają zagranicę, natomiast olbrzymia masa obywateli nie otrzymuje nawet takiego dochodu, któryby jej pozwolił ratować się przed głodem i chłodem. W czasach starożytnych, gdy panowało niewolnictwo i handel ludźmi, to bogacze dbali o życie i zdrowie robotnika jako siły roboczej, dziś dyrektorzy karteli przemysłowych bez żadnej litości wyrzucają robotnika na bruk, skazując go na śmierć głodową.

Widzmy więc, że z powodu wyzysku ze strony karteli znikła w Polsce równowaga społeczna i że ten może ostać przy życiu i zabezpieczyć życie swej rodziny, kto sobie będzie umiał sam dać radę.

Wiedzieć musi więc wrócić do samowystarczalności gospodarce. Każde gospodarstwo musi wrócić do uprawy lnu i konopi, do hodowli owiec, a praca nad przygotowaniem surowców włókienniczych i nad przedziwem, praca w warsztacie tkackim, chociażby prymitywnym, da zajęcie milionom bezrobotnych ludzi na wsi, którzy żadnych zasiłków nigdy nie pobierali, ani nie pobierają, a żyć muszą. Kuśnierstwo, i choćby prymitywne garbarstwo, muszą powrócić na wieś, która przecież nie chce umierać z powodu zima, a której nie stać na zakupno drogich, przeważnie z zagranicy pochodzących wyrobów skórzanych i obuwia.

Powrót do samowystarczalności wsi przynajmniej częściowo wyrówna dochód społeczny na korzyść wsi, a równocześnie zmieni gospodarczą budowę całego państwa, które obecnie musi zakupywać z zagranicy olbrzymie ilości bawełny i wełny, które przecież możemy zastąpić własnym przedziwem, zwłaszcza, że mamy za dużo zboża, które dlatego się sprzedaje za bezcen. Najbliższym zadaniem rolnika jest więc ograniczenie obszaru uprawy

zboża, a poświęcenie odpowiedniego kawałka ziemi uprawie lnu, konopi i hodowli owiec.

Zdjąć ze strychu stare miadlice, stare grzebienie do czesania wełny, stare kołowrotki i motowidla, a

gdzie ich już nie ma, domowym sposobem postarać się o nowe. Oto hasło, które powinno dzisiaj iść od wsi do wsi, od chaty do chaty. Samowystarczalność wsi musi przełamać dyktaturę karteli.

W 70-tą rocznicę powstania styczniowego

W niedzielę dnia 22 stycznia jako w 70-tą rocznicę wybuchu powstania styczniowego, w katedrze św. Jana w Warszawie odprawione zostało uroczyste nabożeństwo. W nabożeństwie wzięli udział p. Prezydent R. P., rząd, generalicja, marszałek Sejmu i Senatu, posłowie i senatorzy oraz weterani z 1863 r.

Po południu tegoż dnia w salach Muzeum Narodowego odbyło się otwarcie wystawy pamiątek po powstaniu i powstańcach, których w obecnej chwili żyje tylko 212.

Podobne uroczystości z okazji tej rocznicy odbyły się i po wszystkich miastach Polski.

Fala mrozu nad Europą

Lekka początkowo zima, dopiero w początkach stycznia zaczęła się stabilizować, przynosząc mrozy i opady śnieżne. Dopiero od połowy stycznia br. następować zaczęły coraz to silniejsze mrozy, dochodząc w dniach ostatnich do 25 stopni. Nad województwami wschodnimi,

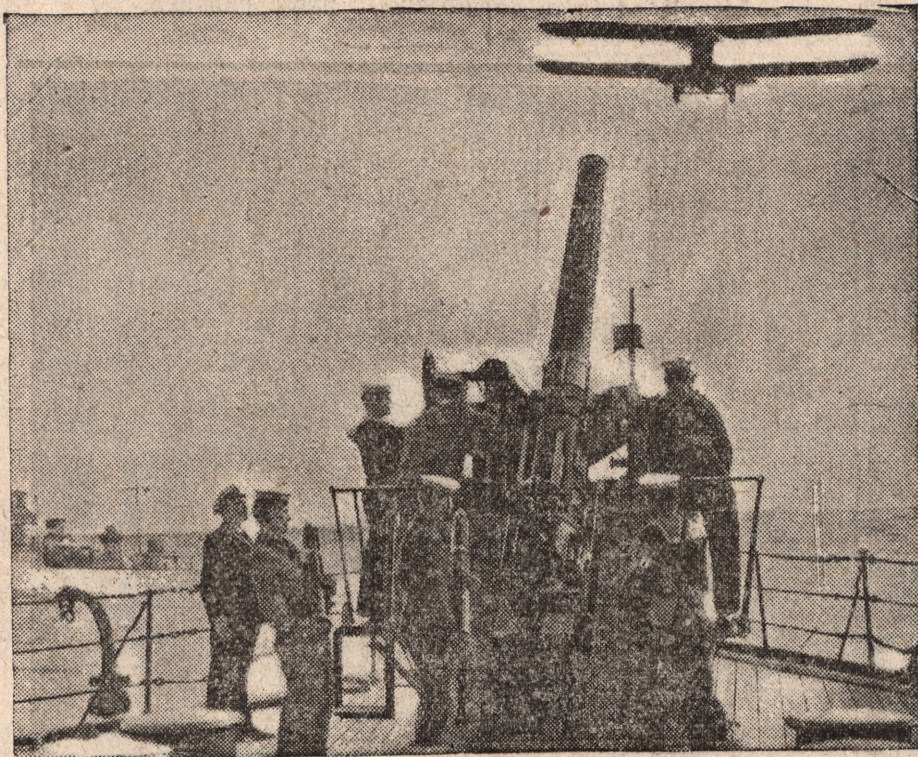
oraz nad Małopolską Wsch. przebiegają również w dniach ostatnich silne śnieżycy, które utrudniają w znacznym stopniu ruch kolejowy i wozowy.

Podobne fale silnych mrozów przechodzą potem i ponad całą Europą.

Krwawa niedziela w Berlinie

Walki uliczne między zwolennikami Hitlera a komunistami prawie że nigdy na ulicach Berlina nie ustają. Walki te niekiedy przybierają na sile, to znowu ograniczają się tylko do pojedynczych rozpraw rewolwerowo-bombowych. Jednak w nocy w sobotę i w niedzielę walki te przybrały taką na sile, że cały Berlin mocno był zaniepokojony tą ter-

lińską wojną domową. Hitlerowcy w walkach tych operowali już nie tylko piezemi szturmówkami, ale i oddziałami na motocyklach. W dzielnicy południowej Berlina jedna z grup walczących usiłowała wznieść barykady, ustawiając w poprzek ulicy wielkie wozy. W jednej z dzielnic maszerujący oddział hitlerowców obrzucony został wia-

MANEWRY ANGIELSKIEJ FLOTY WOJENNEJ.

Olbrzymie działo przeciwlotnicze na pokładzie krążownika angielskiego.

drami z palącą się nafta. W wielu dzielnicach gdzie często dochodziło do walk, policja zabroniła mieszkańcom domów wychodzić na ulicę i otwierać okna.

Ogółem w ciągu tej krwawej niedzieli, zostało ciężko rannych 22 osoby, w tym 3 policjantów, kilkanaście osób jest mocno pobitych, 70 sprawców zajęć policja aresztowała.

Liczba bezrobotnych wzrasta

Według danych statystycznych liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w państwowych urzędach pośrednictwa pracy na terenie całego państwa w dniu 21 stycznia rb. wynosiła 255.279 osób, co stanowi wzrost bezrobotnych od tygodnia poprzedniego o 11.989 osób.

222 miliony deficytu

Dochody Skarbu Państwa w grudniu roku 1932 wynosiły 179 milj. 222 tys. zł. Wydatki osiągnęły sumę 188 milj. tys. zł. Niedobór za grudzień wynosi 9 milj. 143 tys. zł.

Za trzy kwartały bieżącego roku budżetowego dochody dały 1 miliard 680 milj. zł. A więc do tej pory deficyt w budżecie państwa wynosi 222 miliony zł.

Opierając się na dotychczasowych danych, można wnosić, że deficyt za cały rok wyniesie około 300 milionów zł.

Wolny handel zbożem w Sowieciech

Ogłoszono w Moskwie rozporządzenie podpisane przez Molotowa i Stalina, upoważniające niektóre kolchozy zachodniej Syberji oraz północnej Białorusi do wolnego handlu zbożem. Rozporządzenie to wydane zostało dla tych kolchozów, które wykonały swój roczny plan aprowizacyjny zbożowy przed wyznaczonym terminem.

Nowy etap Konferencji rozbrojeniowej

W poniedziałek rozpoczął się w Genewie dalszy ciąg obrad konferencji rozbrojeniowej. Na obrady te zjechało się dużo dyplomatów i wojskowych.

Komisja Główna zacznie obrady dopiero w ostatnich dniach stycznia br.

Wojna w południowej Ameryce

Wojska boliwijskie pod dowództwem niemieckiego generała Kundta od trzech dni prowadzą wielką ofensywę przeciwko wojskom peruwiańskim. Piechota boliwijska, prowadząc silny ogień artyleryjski, posuwała się mimo rozpaczliwej obrony Peruwiańczyków znacznie naprzód. Wojska boliwijskie obległy fort peruwiański Ayala, przyczem prawem skrzydło wojsk peruwiańskich zostało rozbite. Straty po obu stronach są bardzo zna-

Prezes Witos o Pomorzu

Kto mówi korytarz, mówi wojna!

Francuska gazeta „Journal des Debats“ (Żurnal de Deba) z 20 stycznia ogłasza wywiad z posłem Witossem, w sprawie propagandy rewizyjistycznej, jaką coraz zacieklej prowadzą Niemcy. Główne ustępy oświadczeń posła Witosza brzmią:

„Dla nas sprawa rewizji granic polsko-niemieckich nie istnieje. Sprawa Pomorza uregulowana została przez traktat wersalski. Nasza granica nie została określona przypadkiem, traktat wersalski ją wytyczył, ale jej nie stworzył, została ona ustalona już przez historię. Pomorze, które Niemcy chcieliby nam odebrać, należało do Polski, zanim Prusy powstały jako państwo. Pomorze nie jest sztucznym tworem dyplomatów, jest to ziemia odwiecznie polska, na której Niemcy mimo swe wysiłki, nie mogli położyć nigdy swego piętna.

„Muszę stwierdzić z największą stanowczością, że ci wszyscy, którzy spekulują na konflikty wewnętrzne w Polsce dla zatrumfowania swej tezy, doznają rozczarowania. Ten, kto postawi sprawę rewizji granic, znajdzie naród polski zjednoczonym.

„A jednak propaganda niemiecka rozwija się w Europie zachodniej i nawet w Ameryce. Dziwne jest, że niektórzy zwolennicy pokoju przedstawiają chciwie ucho na tę propagandę, przygotowując w ten sposób sposobności wojny. To właśnie należy powtarzać w momencie, gdy ta złośliwa propaganda głosi zagranicą, nawet w krajach przyjacielskich, że demokraci polscy byłiby bardziej skłonni do nacjonalistów do poczynienia ustępstw w obliczu pretensyj Berlina.

„Kto mówi korytarz, ten mówi wojna. Żaden Polak nie zgodzi się na rokowania z Niemcami w tej sprawie.“

Opinia prasy francuskiej

o oświadczeniu Prezesa Witosza

Najbardziej rozpowszechniony dziennik francuski, „Petit Parisien“ (Pti Parisie) zamieścił na czele rubryki zagranicznej wywiad z posłem Witossem, udostępniając w ten sposób najszerszemu masom społeczeństwa francuskiego poznanie stanowiska polskiego w sprawie rewizji granic.

Oświadczenia Witosza uderzają zarówno szczęśliwym dobozem argumentów, jak i tonem niezwykle stanowczym, ostrzegającym opinię zachodnią, żeby nie łudziła się, iż Polska wejdzie kiedykolwiek w targi z Niemcami na temat rewizji granic.

Witos przedstawia tu opinię całego społeczeństwa polskiego, zapewniając o jego absolutnej jedynomyślności, jedynnej woli narodu nie dopuszczenia nawet do myśli możliwości wszczęcia jakichkolwiek układów w sprawie zmian terytorjalnych.

Tak energiczny ton jego wynurzeń sprawił w parlam. franc. wrażenie nadzwyczaj dodatnie wśród przyjaciół Polski, którzy prosto z ulgą przyjęli wiadomości, że istnieje w Polsce jedność i nie do przelamania front antyrewizyjny.

Nie należy zapominać, że „Petit Parisien“ bije milion sześćset tysięcy egzemplarzy.

Jednocześnie generał Bourgeois, senator departamentu położonego wzdłuż granicy niemieckiej, zamieszcza w „Correspondance Universelle“ świetny artykuł, poświęcony Pomorzu, w którym ostrzega, że inwazja Pomorza może być dla Francji Sadową i drugim Sedanem.

Senator Bourgeois uważa sytuację obecną za wysoce niebezpieczną, przypomina konwencje, wiążące Francję z Polską, przymierze z dnia 19 lutego 1921 r., układy lokarneńskie z dnia 16 października 1925 r., zmuszające Francję do pośpieszenia Polsce z pomocą natychmiastową.

Senator alzacki kończy: Istnieje jeszcze jedna tylko szansa uratowania pokoju, mianowicie, energiczne stanowisko Francji, uderzenie pięścią w stół i gromkie oświadczenie, że jeżeli tylko jeden żołnierz niemiecki przekroczy granicę Polską, armja francuska tegoż dnia przekroczy Ren.

W obronie nieusuwalności sędziów

Sejmowa komisja prawnicza rozpatrywała w sobotę wniosek klubu Chrześc. Demokracji o uchylenie dekretu Prezydenta Rzplitej, zawierającego nieusuwalność sędziów.

Wnioski te referował p. Bitner. Nieusuwalność sędziów jest fundamentalną podstawą ustroju prawnego każdego kulturalnego państwa.

Dekret Prezydenta nie jest zgodny z konstytucją. Przytem sprzeciwia się interesom państwa, zachwiał bowiem wiarę w sprawiedliwość i jej wymiar przez sądy polskie. Zachwiał również wiarę w niezależność sądów od administracji. Jest to

szkoda tak wielka, że nie naprawia jej dziesiątki lat.

P. Nowodworski poparł wywody p. Bitnera. Ostrzega, że zachwianie wiary w sprawiedliwość jest ciężkim ciosem, który mści się będzie na przyszłości narodu i państwa.

Za wnioskiem opowiedzieli się również socjaliści, oraz posłowie Stronnictwa Ludowego, zaznaczając że dekret wyrwał z serc ludu ostatnią nadzieję, iż znajdują ochronę przed władzami administracyjnymi.

Jak zwykle, argumenty te nie przekonały panów z B.B. i ich głosami wnioski zostały odrzucone.

Wywozimy cukier po 17 gr. za 1 kg.

W ciągu roku zeszłego wywieźliśmy ogółem z Polski cukru surowego 1.385.489 kwintali (kwintal = 100 kg) o wartości 23.858 tys. zł. Osiągano zatem za 1 kg wywiezionego cukru surowego cenę 17,2 groszy.

W tymże okresie, czasu cukru kryształu wywieziono zagranicę ogółem 469.092 kwintali, wartości 10.378 tys. zł. Zatem 1 kg kryształu sprzedawano zagranicą za cenę 22,1 groszy.

Na rynku wewnętrznym kartel cukrowniczy po długich targach zgodził się obniżyć cenę cukru (kryształu) do 1 zł. 50 gr. za 1 kg. nie omieszkał jednak jednocześnie i obniżyć znacznie cen za dostarczanie przez rolników buraki. Dochoły zatem baronów cukrowniczych pozostały po staremu nietknięte, cukrem naszym nadal karmi się zagranicą świnie, my zaś możemy nadal oglądać cukier przez szyby okien sklepowych.

Wyścigi sportowe w budżecie

Warszawski „Robotnik“ robi ciekawą uwagę na marginesie obecnej sesji sejmowej a w szczególności o posiedzeniach komisji budżetowej:

P. poseł Byrka, przewodniczący „sanacyjnej“ Komisji Budżetowej „sanacyjnego“ Sejmu, jest czlowiekiem dowcipnym i złośliwym; zapragął być oprócz tego „asem“ lekkiej atletyki; urządził tedy wspaniały bieg na przelaj przez budżet; referenci, cyfry, ministrowie, posłowie, urzędnicy — wszystko gna codziennie od świtu do nocy, — poplątane, pokielbaszone, z-

zajane, zdyszane... „Metoda pracy“, zaiste, imponująca! Ludzie stawali, — co to jest! — pytali. P. Byrka odkrykiwał im w locie, że to akurat parlament uzdrowiony „bada“ pilnie podstawy gospodarki państwowej.

A może p. Byrka — to Konrad Wallenrod „sanacji“?...

Naszym zdaniem takich sanacyjnych Konradów Wallenrodów jak Byrka jest miastety za dużo, by ich bez szkody dla swego zdrowia mogło znieść nasze państwo.

WŚRÓD LASÓW BAMBUSOWYCH.

Piechota japońska ukryta w lesie bambusowym w walkach o Szanhajkwan.

Świat nauki przeciwko projektowi ustawy o szkołach akademickich

Komisja oświatowa Sejmu chce wysłuchać opinii przedstawicieli świata nauki odnośnie rządowego projektu o ustroju szkół akademickich, na piątkowe posiedzenie zaprosiła kilku przedstawicieli naszych wyższych zakładów naukowych, którzy na posiedzeniu tem wygłosili swe zdanie o tym projekcie.

Przemawiał przeto prezes Polskiej Akademii Umiejętności prof. dr. Kostanecki, prezes Warszawskiego Towarzystwa Naukowego prof. Sierpiński, prezes konferencji rektorów (rektor — stojący na czele wyższ. zakł. naukowego) prof. Kutrzeba, rektor uniwersytetu warszawskiego prof. Ujejski, rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego prof. Sosnowski, profesor Politechniki warszawskiej Chrzanowski.

Wszyscy wymienieni przedstawiciele świata nauki wypowiedzieli się przeciwko rządowemu projektowi o ustroju szkół akademickich, który wyrządziłby nauce polskiej niepowetowane szkody. Zaledwie tylko trzech profesorów, którzy przemawiali we własnym li tylko imieniu opowiedziało się za projektem.

Po wysłuchaniu tych głosów posiedzenie komisji zakończono.

Prezydent Roosevelt o traktatach międzynarodowych

Nowoobрани Prezydent Stanów Zjedn. urządził obecnie cały szereg konferencji, aby sobie przygotować opinię publiczną do zgodnej współpracy.

Na konferencji prasowej zapytano Roosevelta, czy aprobuje politykę Hoovera na Dalekim Wschodzie. Na to pytanie Roosevelt oświadczył: „Jestem zdania, że amerykańska polityka zagraniczna musi podtrzymywać świętość traktatów międzynarodowych. To jest filarem, na którym spoczywają wszystkie stosunki między narodami“.

Sympatje prez. Roosevelta dla narodu polskiego i jego osobista przyjaźń z naszym wielkim rodakiem I. Paderewskim stanowią dla nas gwarancję, że Ameryka stanowczo sprzeciwi się dalszemu niszczeniu Traktatu Wersalskiego.

24 lata czeka na stracenie

W więzieniu w mieście Trenton w stanie New Jersey w północnej Ameryce, przebywa 74-letni skazaniec, pochodzący z Islandji, Archibald Herron, który przybył do Ameryki w roku 1864.

Herron mieszkał w małej miejscowości w stanie New Jersey. Skazany za opilstwo, odbył krótką karę więzienną a odzyskawszy wolność, zastrzeżił sędziego, któremu zawdzięczał wyrok. Wtedy skazano Herrona na karę śmierci, lecz w ostatniej niemal godzinie obrońca Herrona uzyskał to, że sąd postanowił zbadać jeszcze stan umysłowy skazańca. Badanie to trwało przez pół roku. Wreszcie rzeczoznawcy lekarze uznali Herrona za poczytalnego. Wtedy jednak umiera sędzia, który skazał Herrona na śmierć, a według ustawodawstwa, obowiązującego w stanie New Jersey, termin egzekucji ma być wyznaczony przez sędziego, który wydał wyrok śmierci. To też Herron nie mógł być ani stracony, ani wypuszczony na wolność. Przez 24 lata przebywa w celi, przeznaczonej dla skazanych na śmierć.

Do dzisiejszego dnia prawnicy amerykańscy nie rozwikłali jeszcze zawilej kwestji czy Herron może być stracony, czy też można go wypuścić na wolność.

Dyskusja budżetowa

Obrady nad budżetem M. S. Wojsk.

Onegdaj przeprowadzono w komisji budżetowej Sejmu dyskusję nad budżetem M. S. Wojsk.

Preliminowane wydatki wynoszą 323 miliony. Z sumy tej przeznaczają się 777 mil. na armię lądową, a 46 na marynarkę. Największą pozycję stanowi uposażenie. Pensje oficerów wynoszą 117 mil., podoficerów 108 mil., urzędników wojskowych i funkcjonariuszy cywilnych 21 mil., żołd szeregowych 7.743.000. Analogiczna pozycja w marynarce wynosi 8.420.000.

Wyżywienie żołnierzy preliminowane jest na 54 mil., wyżywienie koni na 15 mil.

Na zaopatrzenie wojsk lądowych preliminarz się 345 mil., w tym na odzież i materiały 187 mil., a na sprzęt 111 mil.

Fundusz dyspozycyjny ministra wynosi 8 mil. Jest to największy ze wszystkich tego rodzaju funduszy.

Ponieważ całe społeczeństwo polskie pragnie utrzymać obronność naszych granic na jaknajwyższym poziomie, przeto sama wysokość budżetu nie budziła żadnych zastrzeżeń, natomiast gospodarka w przedsiębiorstwach wojskowych wywołała dyskusję, zwłaszcza, że nawet prezes Najw. Izby Kontroli Państwa stwierdził, że to co pulki z ciężkim trudem oszczędzają, to przedsiębiorstwa wojna ręką rozrzucają.

Dla zobrazowania budżetu wojkowego wiceminister gen. Składkowski demonstrował przed sejmem maski gazowe, ubrania przeciwpiępytowe, które radził kupować jako prezenta dla naręczonych, a ponadto na dziedzińcu sejmowym pokazywał czołgi, samochody, motocykle i silniki.

Po tym pokazie rozpoczęły się dalsze obrady komisji budżetowej.

Monopole dają coraz mniej dochodów

Posiedzenia komisji budżetowej idą obecnie w tempie niestosowanych nawet przy pociągach błyskawicznych. Posiedzenia trwają po 15 godzin bez żadnej przerwy. Najważniejsze sprawy państwa mówi BB tak jakby to była zeszluszczona słoma. Z przebiegu dyskusji mogą wobec tego dzienniki notować najważniejsze momenty.

Poseł Czetwertyński w dyskusji nad monopolem spirytusowym powiedział:

„Od początku byłem przeciwnikiem wprowadzenia monopolu spirytusowego w Polsce. Przedsiębiorstwo to w pewnym okresie dało w jednym roku przeszło 400 milionów zysku. Ale był to dochód iluzoryczny, wyciśnięty ze społeczeństwa przez nadmierne ceny, które podczas kryzysu wyrządziły szkodę następnej gospodarce. Dopłata do ceny stanowiła przedtem mniej więcej 1.200 procent, co przy konsumcji 60.000.000 oznacza 720 milionów dopłaty. Teraz jest dopłata mniej więcej 900 procent i wynosi przeszło 350 milionów. Musimy się zastanowić nad tem, czy dobrze jest nałożyć na ludność tak wielki ciężar. Dyrekcja monopolu zanadto trzyma się tylko tej drogi a by stworzyć jaknajbardziej oszczędny

aparatus i osiągnąć jaknajwiększy zysk. Zapomina dyrekcja, że ona nie jest niejakim państwem w prężeniu, lecz łączy się z całością państwa i jego zagadnienia, a często zdarzać się może, że oszczędność tysięcy czy dziesiątek tysięcy pozabawia tego samego ministra skarbu daleko znaczącego dochodu z tej samej dziedziny, ale płynącego inną drogą. Specjalnie dotyczy to zwinięcia fabryk.

ODPOWIEDŹ P. WICEMINISTRA JESTRZEBSKIEGO.

W zakończeniu dyskusji przemawiał wiceminister skarbu p. Jastrzebski. Odpowiadał on obszernie posłowi Czetwertyńskiemu na zarzut, dotyczący celowości istnienia monopolu spirytusowego. Dowodził, że spadek spożycia alkoholu jest zjawiskiem ogólnosiwiatowym. Przyszedł jednak, że w Polsce istnieją specyficzne przyczyny zmniejszenia tego spożycia poniżej — jak się wyraził — „poziomu fizjologicznej potrzeby“, wśród nich zbyt wysoka cena spirytusu. W zniżce jednak nie można się posuwać zbyt gwałtownie, by nie zachwiać wpały z tego tytułu do skarbu państwa.

Stan obecny Kolegium Kardynańskiego

Rozpoczynający się nowy rok zastał Święte Kolegium w składzie 53 kardynałów. Ponieważ maksymalna liczba członków najwyższego senatu Kościoła wynosi 70, więc wakuje w tej chwili 17 miejsc kardynańskich.

Z pośród 53 kardynałów żyjących, 26 jest pochodzenia włoskiego a 27 cudzoziemskiego. Kardynałów kurjalnych — to znaczy rezydujących stale w Rzymie, jest 24, w tem 20 Włochów i 4 cudzoziemców. Wszyscy kardynałowie niekurjalni są arcybiskupami lub bi-

skupami z wyjątkiem kardynała Skrbieńskiego, byłego arcybiskupa Pragi, który z powodu choroby nie pełni żadnej funkcji kościelnej i mieszka w jednym z zamków w Czechosłowacji. Wśród 27 kardynałów cudzoziemskich jest 6 Francuzów, 4 przedstawicieli Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn., 3 Hiszpanów, 3 Prusaków, 2 Polaków, 1 Bawarczyk, 1 Anglik, 1 Belg, 1 Brazyljczyk, 1 Austriak, 1 Węgier, 1 Irlandczyk, 1 Portugalczyk i 1 Czech. (KAP.)

Przygody pułkownika

W tym samym czasie, gdy świat cały dukał ze śmiechu, dowodziawszy się o przegrodzie kapitana z Koepenick, rozkazem Wilhelma II batalion pułku piechoty, stacjonowanego w Frankfurcie n. Menem, został przeniesiony do małego miasteczka Cochem nad Mozela. Translokacja miała być karą za niewłaściwe sprawowanie się oficerów batalionu, którzy zaniedbali ćwiczenia i zajęcia wojskowe, oddając się grze w karty uciechom państwa.

W liczbie oficerów zdegradowanego batalionu znajdował się porucznik Schmidt, skromny człowiek pochodzenia mieszczańskiego. — Schmidt w odróżnieniu od reszty kolegów pułkowych, nie grał w karty, nie zapadał do butelki, czytał natomiast książki treści naukowej i zajmował się grą na skrzypcach.

Pewnego wieczoru listopadowe-

go, gdy deszcz lał jak z cebra, groc oficerskie zabijało czas przy stole w kasynie, zastawionym liczną baterią butelek z winem. Po opróżnieniu 37 butelek, porucznik Schmidt któremu wino uderzyło mocno do głowy, powstał z krzesła i złożył biesiadnikom propozycję ogłoszenia miasta Cochem jako „niepodległego i wolnego“ państwa. Podgrzowani oficerowie przyjęli propozycję z zachwytem; wniesiono koszt szampa i wychylono kieliszki na cześć nowego „państwa“, poczem ogłoszono „królem“ miasta Cochem — porucznika - projektodawcę. „Król“ nałożył na ramiona czerwony obrus, ujął w dłoń jabłko, — symbol władzy królewskiej — i zasiadł majestatycznie na estradzie.

Wtem otworzyły się drzwi i w progu sali ukazała się zjawia: regulaminowo umundurowany wojskowy w szarzy pułkownika. Ziawa zasalutowała i donośnym głosem oświad-

Żądamy usunięcia rządów sanacji!
Żądamy powołania rządu Ludowego!
Żądamy nowego Sejmu,
uczciwych, niesfałszowanych wyborów!

Chłopskie żądania

W dalszym ciągu nadsyłają zarówno organizacje jak i ogół chłopski samorzutnie żądania polityczne w sprawie rozwiązania sejmu, powołania rządu ludowego a nadto niejednokrotnie i inne żądania, jak zniesienia karteli, zmniejszenia podatków do wysokości cen zboża, zawieszenia płatności długów państwowych itp.

Znow napłynęły między innymi:
Z pow. krasnostawskiego 3.221 podpisów, z pow. lubelskiego 2.312 podpisów, z pow. stopnickiego 1.693 podpi-

sy, z pow. puławskiego 1.105 podpisów, z pow. pułtuskiego 817, z pow. łowickiego 718, z pow. jasielskiego 506, z pow. lukowskiego 407, z nieszawskiego 318, z pow. ropezyckiego 305, z nowosądeckiego 298, z kutnowskiego 298, z warszawskiego 373, z gorlickiego 242, z plockiego 198, z grójeckiego 158, z bocheńskiego 146, z pow. krośnieńskiego 123 podpisy i z pow. chełmskiego 108 podpisów. Ogółem wpłynęło petycji z 13.344 podpisami.

Kongres amerykański ustawowo podnosi poziom cen rolniczych o 100 procent

Kongres Stanów Zjednoczonych wychodząc z założenia, że rolnictwo jest poważnym konsumentem

produktów przemysłowych, postanowił między innymi wydatnie podnieść siłę nabywczą rolnictwa! Ponieważ stać się to może jedynie wówczas, gdy ceny artykułów rolnych wzrosną, przeto kongres uchwalił na wniosek demokratów ustawę, która ustala na rynku wewnętrznym ceny na szereg produktów rolnych na poziomie przedwojennym. Ustawa ta ma na względzie nie tylko pszenicę i bawełnę, ale i tytoń, ryż, mleko i jego przetwory oraz mięso. Dzięki tej podwyżce będzie utworzony fundusz w kwocie miljarða dolarów (t. zw. Farmer-Trustfund), który ma być podzielony pomiędzy poszczególne gałęzie rolnictwa. Tak więc producenci pszenicy mają otrzymać 336 mil. dolarów, plantatorzy bawełny — 160 mil., hodowcy trzody chlewnej — 480 mil. itd.

BEZ RADJA W DOMU
TO STRASZNA NUDA
- MÓWI MARYSIA, KASIA,
GERTRUDA...

SŁUCHAJ RADJA

na znakomitym odbiorniku
„DETEFON“
którego komplet kosztuje
tylko 39 złotych.

Do nabycia w Wyd. „DETEFON“
Warszawa, ul. Zielna nr. 30 i we
wszystkich Urzędach Poczтовых.

Wymieniona ustawa oprócz podniesienia ceny przewiduje obowiązkowe ograniczenie produkcji rolniczej o 20 procent, ażeby nadmiar produktów rolniczych nie wywoływał dalszej niżki ceny. — Ponadto kongres amerykański uchwalił premjowanie wywozu produktów rolnych.

Jakkolwiek trudno przewidzieć jakie skutki wywoła ta ustawa, to jednak musimy stwierdzić, że w sąsiadujących z nami Niemczech cena żyta jest o przeszło 100% wyższą, a więc ceny wewnętrzne państwo może dość swobodnie regulować.

czyła: „Witam panów oficerów! Pułkownik Müller, nowomianowany dowódca waszego pułku. Chciałem wam złożyć wizytę nieoczekiwanie i widzę, że przyszedłem w porę.“

W sali zapanowała martwa cisza. Tylko porucznik Schmidt, pijany jak bela, nie stracił rezonu, zbliżył się do pułkownika i poklepał go po przyjacielsku po plecach: „Dobrze, dobrze. Pyszny kawał. Ale niema pan szczęścia. O pierwszej w nocy nie zatrzymuje się żaden pociąg.“ Zwracając się do oficerów: „Niech żyje pułkownik z Koepenick!“ Sala zatrzęsała się od oklasków.

Pułkownik podniósł rękę, jakby chcąc uderzyć w stół, ale porucznik Schmidt złapał go za łokieć i wykrzyknął: „Zdrowie pułkownika, za nim okradnie kase gminna!“

Wśród ogólnego śmiechu okrzyknął pułkownika, obmacywano tego mundur, sprawdzano naszywki gwiazdki...

„Hurrah! Niech żyje nasz Koepenick II!“, zakrzyknęli oficerowie.

Ale pan, podający się za pułkownika, oświadczył nagle: „Moi panowie, porą jest zupełnie odpowiednią dla wykonania mego planu ćwiczeń nocnych.“

W tej chwili wkroczył na salę, wyprostowany i trzeźwy aż do nieprzyzwoitości adjutant von Brenze, zbliżył się, salutując służbowo, do pułkownika: „Rozkaz, panie pułkowniku!“

Cisza zaległa sale.

„Panowie — rzekł pułkownik — przyjechałem kurjerem nocnym, który istotnie nie zatrzymuje się tutaj, ale zatrzymałem go sygnałem alarmowym, co mnie kosztowało 20 marek grzywny. Chciałem was zastraszyc, i to mi się udało w zupełności. Widzę, że umiecie się panowie bawić wcale nieźle. A teraz zabierzemy się do ćwiczeń nocnych.“

Sprawy organizacyjne Stronnictwa Ludowego

KURSY POLITYCZNO-GOSPO-DARCZE.

organizowane przez posłów i działaczy Stronnictwa Ludowego odbędą się:

W **Warszawie** w dniach 27, 28 i 29 stycznia.

W **Gładyszczach** pow. grodzieńskiego w dniach 27, 28 i 29 stycznia. Wykładać będą prezes Malinowski, prezes Róg i sekr. nac. Bagalski.

W **Kąkolewnicy** i w **Stolpnie** pow. radzyskiego (woj. lubelskie) w dn. 2, 3, 4 lutego.

W **Kossoszu** pow. Biała Podolska w dniach 4 i 5 lutego br.

Ludowcy! zapisujcie się i przybawajcie na kursy jaknajliczniej.

BACZNOŚĆ WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE!

Zarząd wojewódzki Stronnictwa Ludowego w Lublinie organizuje dla działaczy z terenu całego województwa dwudniowy kurs społeczno-polityczny w **Lublinie** w dniach 18 i 19 lutego br. Wykładać będą najwybitniejsi posłowie i działacze ludowi.

Szczegóły programu i kursu będą ogłoszone w następujących komunikatach. Uczestników na kurs prosimy zgłaszać do dnia 10 lutego na adres Sekretariatu S. L. w Lublinie, ul. Krakowskie Przedmieście 70 m. 3.

Zarząd wojewódzki S. L. w Lublinie.

ZGROMADZENIA STRONNICTWA LUDOWEGO.

SUWAŁKI. 29 stycznia w Planie odbędzie się zebranie S. L. z udziałem posła Białoskórskiego.

SOKOŁÓW PODLASKI. 29 stycznia w Sokołowie o godz. 10 rano w Domu Ludowym odbędzie się jednodniowy kurs polityczno-gospodarczy S. L.

BŁONIE. 29 stycznia we wsi Kozłowie Nowe gm. Zyrardów, odbędzie się zebranie S. L. o godz. 12 w poł. w sali Straży Pożarnej z udziałem pos. Krysy.

PINCZÓW. 29 stycznia o godz. 12 w poł. w Chrobrym u p. Piotra Gila odbędzie się zebranie Zarządu Powiatowego S. L. na pow. pińczowski. — Sprawy pilne i ważne, przybycie konieczne, porządek dzienny będzie wyczerpany na miejscu.

GARWOLIN. 29 stycznia w Garwolinie, w sali Kasy Stefczyka, o godz. 11 przed południem odbędzie się posiedzenie Zarządu Pow. S. L. oraz posiedzenie Zw. Zawodowego Rolników.

SIERPC. 29 stycznia w Sierpcu w lokalu Sekretariatu S. L. odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatow. S. L.

RYPIN. 7 lutego w lokalu Sekretariatu przy ul. Tylnej Nr. 3 odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiat. S. L.

GRÓJEC. 5 lutego w Tarczynie o godz. 12 w sali Straży Pożarnej odbędzie się zebranie S. L. z udziałem pos. Krysy.

SIERPC. 30 stycznia w lokalu Sekretariatu S. L. odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego S. L.

Sekretariaty Stronnictwa Ludowego

PULTUSK. Sekretariat S. L. mieści się przy ul. Warszawskiej 8 u p. Z. Brodzkiego i czynny jest w każdy Piątek.

SKIERNIEWICE. Sekretariat S. L. mieści się przy ul. Rawskiej Nr. 6 na piętrze; porady organizacyjne będą udzielane we czwartki po 1-szym i 15-tym każdego miesiąca.

KUTNO. Sekretariat S. L. mieści się przy ul. Sienkiewicza, w domu p. Mazurka (przy moście).

RYPIN. Sekretariat S. L. mieszczący się przy ul. Tylnej Nr. 3 czynny jest we wtorki od godz. 10 rano do 3 po poł.; urządza prezes Piotrowski.

Nieudale fałszyże sanacyjne

Chłopskie Stron. Rolnicze, które stworzyło się z wypędów Stron. Ludowego, a które jest filją stronnictwa prorządowego, w pracy organizacyjnej uprasza sobie trudności w bardzo prosty sposób: Wybiera się zarząd przy pomocy powiatowy tego stronnictwa, przytem do zarządu wybiera się bez wiedzy i zgody działaczy Stronnictwa Ludowego. Po takich wyborach, przypominających wybory brzeskie do Sejmu, ogłasza się szumnie, że ten i ów działacz ludowy opuścił szeregi Stronnictwa Ludowego i przeszedł do owego sanacyjnego stronnictwa.

Niestety fałszyże takie nie na wiele się zdają, bo ludowcy, których nazwiska użyto bez ich zgody i wiedzy, protestują, że z ludźmi i stronnictwem, które chce chłopów prowadzić na podwórko Radziwiłłów, Wiślickich i innych krwiopicjów chłopskich, nie chcą mieć nic wspólnego.

Ostatnio takie oświadczenia padali nam p. Józef Kumyk ze wsi Czechów pow. pińczowskiego i pp. Jan Kokot i Jan Jasikowski ze wsi Gaik. Wymienieni oświadczają również, że byli są i będą zawsze członkami Stronnictwa Ludowego.

Wiadomości bieżące

Sobota, 28 stycznia 1933 r.

Sobota: Karola. Wschód słońca 7,24; zach 4 15. Wsch. ks. 8,45; zach 20,01.
Niedziela: Franciszka Sal. W. st. 7,23; zach 4,17. Wsch. ks. 9,07; zach 21,18.
Poniedziałek: Martyny p. W. st. 7,21; zach 4,18. Wsch. ks. 9,17; zach 22,93.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zaczynamy dołączamy „GOŚCIA ŚWIATACZNEGO”.

* **DLA NASZYCH NAJMŁODSZYCH CZYTELNIKÓW** dołączamy do poprzedniego numeru „PRZYJACIELA MŁODZIEŻY”, bezpłatny dodatek do „Gaz. Grudz.”.

STAN WODY NA WIŚLE

w dniu 25 stycznia br.: Kraków plus 2,70; Zawichost plus 0,98; Warszawa plus 0,76; Toruń plus 0,33; Fordon plus 0,16; Chelmno plus 0,18; Grudziądz plus 0,02; Kurzebrak plus 0,42; Naroznik Mont. plus 0,00; Piekło plus 0,57; Tczew plus 0,68; Einlage plus 2,00; Schiew. plus 2,26.

Województwa centralne

KRWAWA WALKA PODATNIKÓW

We wsi Dobra, pow. olkuskiego, doszło do poważnych zajęć na tle bezwzględnego ściągania podatków. Gdy przybył sekwestrator z Olkusa w towarzystwie policjanta i rozpoczął sekwestr inwentarza, chłopci rzucili się na niego i na policjanta, obrzucając obelgami, stawiając opór i nie pozwalając spełnić czynności urzędowych. Zauważono z pobliskiego posterunku 5 policjantów, z którymi doszło do formalnej walki. Jeden z policjantów otrzymał ranę w głowę od żelaznego garnka, innych poturbowano. Zauważony większy oddział policji z Olkusa zajęcie zlikwidował. Aresztowano kilkunastu włościan.

Od świecy zapaliła się trumna

We Lwowie przy ul. Króla Leśzczyńskiego 18 wybuchł pożar w mieszkaniu Sojków. Józef Sojka, który liczył 67 lat zmarł onegdaj. Zwłoki złożone zostały na katafalku. W dniu następnym wdowa zaswieciwszy świecę na komodzie udała się do miasta celem załatwienia spraw związanych z pogrzebem.

Tymczasem jedna ze świec płonących na komodzie obok katafalku skutkiem szybkiego topienia się przechyliła się i od niej zajęła się

Zajścia na tle strajku w Łodzi

W fabrykach włókien. Manufaktury Widzewskiej w Łodzi, gdzie od soboty trwa strajk, grupa robotników, która zebrała się przed fabryką, usiłowała przeciwdziałać opuszczeniu terenu fabryki przez robotnice znajdujące się na tymże terenie. Kobiety chciały udać się do Kasy Chorych.

Na skutek interwencji władz bez-

POWRÓT 80-LETNIEGO ZESŁAŃCA.

Z inicjatywy Tow. obrony kresów wschodnich w Białymstoku, odbyło się zebranie, na którym wybrano komitet powitania i przyjęcia Rocha Zacheusza Paszkowskiego, który w 1887 r. za swą działalność polityczną zesłany został na Syberję. Obecnie udało się go odszukać, przy poparciu P. Prezidenta Mościckiego, oraz z pomocą konsulatów polskich w Moskwie i Mińsku. Powrót zesłańca spodziewany jest w końcu bieżącego miesiąca. — Specjalna delegacja powita Paszkowskiego w Stolpeach.

POD ZAWIERCIEM ODKOPANO ŚLADY OMENTARZA POGAŃSKIEGO.

W majątku Jana Łakoty pod Blawicami, w pow. zawierciańskim natrafiono przy kopaniu ziemi pod budującą się drogą, na głębokości 1 m. na kurhan ze spaleniskiem. W spalenisku znaleziono dużo popiołu, oraz resztki zbutwiełego węgla drzewnego. Znalezione ślady wskazują na to, że kurhan ten pochodzi prawdopodobnie z omentarza pogańskiego, z czasów, na kilkaset lat przed narodzeniem Chrystusa.

ROZPACZLIWA WALKA O ŻYCIE.

W leśniczówce Raków Stary pow. janowskiego u gajowego Gawarkiewicz służyła 25-letnia Bronisława Jaskot, z którą gajowy nawiązał bliższy stosunek. Na przeszkodzie stała im żona gajowego, 50-letnia Ewa.

Zbrodnica służąca wymyśliła sposób pozbycia się żony kochanka. Gdy pewnego razu poila krowy, zawołała Gawarkiewiczową, mówiąc, że ktoś wrzucił wiadro do studni. Gdy Gawarkiewiczowa pochyliła się nad zębem studni, by zobaczyć, gdzie znajduje się wiadro, służąca pełnęła ją z całej siły. Gawarkiewiczowa jednak zdołała

Bacność „Wiciarze” w Wieluńskim

Komunikujemy, iż w dniu 5 lutego b. r. o godz. 10 przed poł. odbędzie się Zjazd organizacyjny Powiatowego Związku Młodzieży Wiejskiej w Wieluniu, ul. Panieńska Nr. 1 (róg Gąszińskiej).

Każdy uczestnik Zjazdu winien być zaopatrzonej w legitymację członkowską Ł. Z. M. W., gdyż w przeciwnym razie możemy narazić się na rozwiązanie zjazdu.

Przybawajcie więc licznie! Za Zarząd Łódzkiego Zw. Młodzieży Wiejskiej

Prezes: J. Balcerzak,
Sekretarz: J. Niewiadomski.

Odpowiedzi Redakcji.

— Mieleczarski Jan, Józefów. Abonament opłacony do 1. III. 33.

— Zwardoń Mich., Zwardoń. Pieniądże w sumie 5.— zł. otrzymaliśmy, gazetę wysyłamy.

— Kosiba Jan, Lubla dwór. Abonament opłacony do 1. 4. 33.

— Jucha Jan, Chrzastówka. Abonament opłacony do 1. I. 33.

— Grygiel Edw., Folwarki. Zapłacił Pan do 1. 4. 33.

w ostatniej chwili zatrzymać się o brzeg studni. Między dwoma kobietami rozpoczęła się gwałtowna walka o życie. Szczęściem w tej chwili nadbiegł syn gajowego, który przyszedł matce z pomocą. Jaskotównę aresztowano.

STRACHY W DOMU NA PRZEDMIEŚCIU ŁODZI.

Od kilku dni sensację wśród ludności zamieszkującej przedmieścia Łodzi, wywołuje dom przy ul. Goplańskiej, w którym rzekomo straszy. Jak się okazuje, przyczyną tych strachów, czy też zjawisk mediumicznych, jest 16-letnia Stanisława Bogaczyk. Dzięki niezbadanym narazie właściwościom Bogaczykowej, jak opowiadają sąsiedzi, w domu tym „dzieją się niesamowite rzeczy”.

Sprawa zainteresowała się policja bardzo pilnie, albowiem do wiadomości władz doszło, że ojciec Bogaczykowej wyszukując niesprawdzone i niewyjaśnione jeszcze dotąd zjawisko, zajmuje się swego rodzaju procederem i wpuszcza ciekawych tych zjawisk do mieszkania za pobraniem odpowiedniej opłaty.

Kresy Wschodnie.

TRAGICZNA ŚMIERĆ ZŁODZIEJA.

Przed kilku dniami w piwnicy dworca kolejowego w Woropajewie na Wielnoszczyźnie znaleziono zwłoki niejakiego Barańskiego, zawodowego złodzieja. Jak wykazało śledztwo, Barański za pomocą dobranego klucza dostał się około północy w celu tradzieży kartofli do piwnicy, ogrzewanej żelaznym piecykiem, opalanym węglem kamiennym. Piecyk ten nie miał komina. B. uległ zaccadzeniu. Stracił on przytomność i nie mogąc trafić do drzwi, upadł na rozpalony piecyk, co spowodowało jego zgon.

Szacność Czutelniccy!

NOWY KODEKS KARNY ze swemi straszlwiemi przepisami karnymi. **PRAWO O WYKROCZENIACH**, także z dokuczliwymi karami, *prawo o stowarzyszeniach i zebrańach*, oraz rozmaite inne ustawy, które spadają teraz jak z rogu obfitości na nas wszystkich, poza-tem sprawy podatkowe, które są straszną udręką i wiele innych spraw jest powodem, że bardzo dużo ludzi wydaje czasami sporo nawet pieniędzy na rozmaite porady, pisanie podań, reklamacyj, rozmaitych listów itd.

Wiadomo już dziś powszechnie, że „Gazeta Grudziądzka” jak żadna inna, stara się o to, by ludowi polskiemu, o ile to się tylko da, ułatwić trudy życiowe, służyć radą, zachować od wyzysku itd.

Dlatego też postanowiło Wydawnictwo „Gazety Grudziądzkiej” świeżo obdarzyć swych Czytelników nowym, przytecznym podarunkiem w postaci książki p. t.

„Adwokat i Doradca Domowy”

Książka ta da naszym Czytelnikom poważne korzyści, zachowa ich od niepotrzebnych wydatków. Będą w niej bowiem prócz rad, wzory najrozmaitszych listów, pism do władz i podania, reklamacje w sprawach podatkowych, sprzeciwu itd. itd.

Redakcja nasza już zaczęła przy-

gotowywać materiały do tej książki

Pozatem przygotowujemy, jak to już powiadzieliśmy, jeszcze dodatek książkowy a mianowicie dalszy tomik naszych

„Ciekawych Opowieści”

z pięknym kolorowym obrazkiem tytułowym. Którą z tych książek wpi-erw dodamy do gazety jeszcze nam trudno powiedziec.

Z tego wszystkiego nasi Czytelnicy widzą, jak „Gazeta Grudziądzka” ciągle myśli o tem, by im sprawić przyjemność i dać pożytek.

Prosimy o tem powiadomić wszystkich sąsiadów, znajomych i krewnych i namówić ich do zapisania sobie „Gazety Grudziądzkiej”.

Niech miesiące zimowe będą miesiącami agitacji za „Gazetą Grudziądzką”.

Im więcej będzie abonentów, tem bardziej będziemy mogli „Gazetę” jeszcze ulepszać i dawać przyteczne i piękne dodatki nadzwyczajne.

Radjoprogram z Warszawy

Niedziela, 29. I.: 10,05 Nabożeństwo z Poznania; 11,35 Odczyt misyjny pt. „Refleksje religijno - misyjne”; 12,15 Poranek Symfoniczny z Filh. Warsz. W przerwie „Kryzys u nas i u naszych sąsiadów”; 14,00 Pogadanka; konkursowa — „Hodujmy owce”; 14,40 „Co slychać, o czem wiedzieć trzeba”; 14,20 — 15,00 Muzyka ze Lwowa; 16,00 Program dla młodzieży: a) „Co się dzieje na świecie”; b) „Na czerwonej gwiazdziej”; 16,25 Płyty gramofonowe; 16,45 „Kolumna Zygmunta w Warsza-

wie”; 17,00 Koncert solistów; 18,06 Muzyka; 20,00 Polskie tańce i pieśni ludowe; 21,40 Recital skrzypcowy; 22,40 Muzyka taneczna.

Poniedziałek, 30. I.: 12,10 — 15,50 Płyty gramofonowe; 15,35 Skrzynka Pocztowa; 16,40 Odczyt p. t. „Bilans handlowy i bilans platniczy”; 17,00 Utwory na dwa fortepiany; 18,00 Koncert muzyki lekkiej; 19,20 „Skrzynka Pocztowa Rolnicza”; 19,30 „Na widnokręgu”; 19,45 Prasowy Dziennik Ra-

djowy; 20,00 „Skrzynka Poczt. Techniczna”; 20,15 Opera „Gioconla”; 23,00 Muzyka taneczna.

Wtorek, 31. I.: 12,10 — 15,50 Płyty gramofonowe; 15,35 „Wśród książek”; 16,25 „Wychowanie młodzieży polskiej na obczyźnie”; 16,40 „Marigrabia Wielopolski”; 17,00 Koncert symfoniczny; 18,00 Muzyka; 19,20 Bieżące wiadomości rolnicze”; 19,45 Prasowy Dziennik Radjowy; 20,00 Koncert popularny; 22,15 — 23,00 Muz. taneczna.

NOTOWANIA GIEŁDOWE

Ziemiopłody

z dnia 24-go stycznia 1933 r.

Placono złotych za 100 kg.:

	Warszawa	Lwów
Pszenica	26 50-27,00	27,25-27,75
Zyto	15,00-15,25	15,50-15,75
Jęczmień	14,75-15,25	13,00-13,50
Jęczmień browar.	16 50-17 75	---
Owies	13,50-14,00	11,75-12,00
Mąka:		
czyszczona 60%	40,00-45,00	49,00-50,00
żytnia 65%	26,00-28,00	29,00-29,50
Otręby:		
pszenne	9,50-10,00	8,00- 8,50
żytnie	8,00- 8,50	7,25- 7,50
Rzepak	46,00-48,00	---
Groch polny	23,00-25,00	21,00-23 00

Kuchy rzep.	15 50-16,00	---
Kuchy lnian.	19,50-20,00	17 00-18,00
Słoma	8,00- 9,00	4,50- 5 00
Siano pras.	9,00-11,00	7 50- 8 50
Ziemniaki jad.	3,75- 4 00	---
Gryka	15,00-16,00	---
Proso	17,00-18,50	---

Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 30,06
1 dolar amerykański	zł 8,92
100 franków francuskich	zł 34,90
100 franków szwajcarsk.	zł 172,60
100 franków belgijskich	zł 123,70
100 koron czeskich	zł 26,43
100 guldenów gdańskich	zł 173,60
100 marek niemieckich	zł 212,10
1 gram czystego złota	zł 5,92

Nadesłane.

„Dziś i Jutro” miesięcznik dla młodzieży (Kraków, Starowiślna 11) numerem grudniowym rozpoczął cykl numerów regionalnych, redagowanych przy współudziale szkolnych komitetów redakcyjnych danych miejscowości. Każdy zeszyt składa się z działu artykułów pisa-

nych przez starszych — znanych na polu nauki i literatury i z działu prac młodzieży. Urozmaiceniem wiadomości krajoznawczych jest dział powieściowy i dodatek misyjny. Liczne i dobre ilustracje, gustowna forma zewnętrzna i niska cena prenumeraty (8 zł rocznie) dopełniają miary zalet tej przytecznej i interesującej lektury

Niezbędna dla każdego pszczelarza jest książka

Praktyczne Pszczelnictwo

napisana przez S. Brzóskego (opatrzone licznymi rycinami).

Cena wraz z przesyłką Zł. 5,05.

Przesyłkę skuteczniemy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądże wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań nr. 200 420.

Zamówienia przysyłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu.

Czy choroby płucne są uleczalne?

Przy astmie, katarze szczytów płuc, chroniczn m kaszlu, fleamie, długotrwałem zachrypnięciu, winien czytać każdy broszurkę pod powyższym tytułem. Autor p. DR. GUTTMANN, b. naczelný lekarz Písenowskiego zakł. kuracyjnego, wskazuje w sposób zupełnie dostępný drogę naturalną do usunięcia tych ciężkich cierpień. Każdy cierpiący otrzymuje takową na żądanie za darmo i bez opłaty porta. Należy napisać pocztówkę (ofrank, 35 gr.) z podaniem dokładnego adresu do:

PUHLMANN & Co, BERLIN 867, Mühlstrasse 25-25 a.

NERWOL

Chemika Dra Franzosa, jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacieranie) przeciw **REUMATYZMOWI**

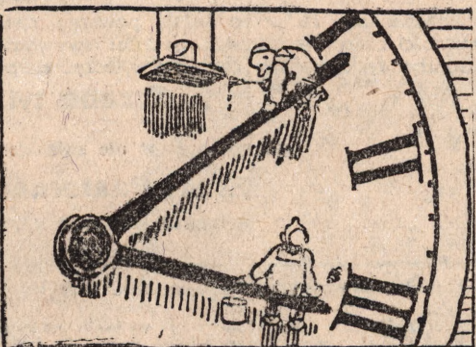
kłeciu z powonu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi i t. p. wszędzie do nabycia

Wyrób i główna sprzedaż **APTEKA MIKOLASCHA** Lwów, Kopernika 1

Pamiętaj

że tylko wtenczas będzie w Polsce dobrze, gdy się pozbędzieciez natęgu kupowania zagranicznych towarów

HUMOR ZAGRANICZNY.

— Franek, nie masz tam papierosa dla mnie?
— Mam, poczekaj, zaraz przyjdę. („Tidens Tagn”).

Rekord

Express maszyny Zł 250
Cylindry 60 igłowe Zł 70
Zofia Poznań Szkolna 9.

Sklep

wydzierżawę zaraz. Jan Gajkowski Bobowo, pow. Starogard.

Łatwa

popłatna praca domowa Szczegóły po nadesłaniu 95 gr znaczków pocztowych. „TECHNOLOG”, Białystok, skrzynka pocztowa 64.

Pisarza

we dworze, domowego nauczyciela lub inną posadę biurową. Mam wykształcenie nie gimn. Zgłoszenia warunkami K. Przybylski, Rzeczyn poczt Mokrzyce, pow. Szamotuły

Písmienni

otrzymają na miejscu doroz płaćną pracę Ostrołęka. Nowe Zycie”

Płucnochorzy!

Kaszel, niekruwistość, ogólnoślaba — wyeczcycie się w krótkim czasie cudownie działającą emulsją św. Rafała. Skutek zawsze pewny, daje krew, siłę, zdrowie płuca. Cena 8,—. Pisać: **Saint Raphael**, Poznań, Małe Garbary 3.

Głuchota

szum ciekniecie uszów uleczalne. Ządajcie bezpłatnej pouczającej broszury Adres: „Eufonia” Liszki

Rybolóstwo

pięć jezior sprzedam lub wydzierżawę na dogodnych warunkach. Właściciel Frankowski. powiat moraki gmina Kamień

Mechanik

lat 35, żonaty, zna się na wszystkich maszynach parowych rolniczych i traktorach 4- i 6-osiowym bardzo dobrze poszukuje posady w Rojewcu. Labelskie.

już wyszedł z druku nr. 20.

I jest do nabycia we wszystkich księgarniach i miejscach sprzedaży gazet. Zamówienia abonamentowe przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe, lub można skutecznie wprost w administracji w Grudziądzu.

Abonament kwartalny 75 groszy.

Tego jeszcze nie było!

Darmo straszak U. P. N. 2541 (bez zezw.) 750 nabo wysłamy dla zamawiających zegarek z francuskiego szwajcarskiego „Anker” z wiecznym szkłem i 10-letnią gwarancją za zł. 6 25. lepszy gatunek 8 75. 10 — 12 wty z 3-ma kopertami 12 — 15 — extra płaski na kamieniach 14 — 16 — na rękę damski lub męski 11 50, 14 — 16 — Ala 8 dniowy 10 — 12 — Adresować:

DOM ZEG. SZWAJCARSKICH KATZ WARSZAWA, skrzynka pocztowa 592 G

Szkoła Inżynierów
Budowa samochodów — szkoła pilotów — technika papiernicza Uczelnia posiada własne warsztaty
Budowa maszyn — Elektro-technika — Budowa samochodów **Weimar** (Niemcy).
Prosimy zażądać prospektu

Oglašzajcie w „Gazecie Grudziądzkiej”

TYSIĄCE LISTÓW DZIĘKCZYNNYCH

W jaki sposób zdobęde zdrowie i zdolność do pracy

Wielu ludzi uskarża się na osłabienie nerwowe, przedwczesne zmęczenie, kłócie i darcie w głowie, ramionach, nogach, szyi, twarzy, jako też na dolegliwości serca, drganie, darcie członków, zmęczenie, odrętwienie, niepokój, uczucie strachu, duszność, drażliwość, osłabienie woli, brak apetytu, dolegliwości narządów trawiennych, zawroty głowy, bezsenność i niezliczone inne objawy nerwowości. Najbardziej groźnym jednak objawem nerwowości jest niezdolność do pracy, brak energii i poddawanie się bezwoli smutnemu losowi, przykre myśli i zniechęcenie do życia. Brak energii i woli u ludzi nerwowych stanowi główną przyczynę ich niepowodzeń życiowych. Jeżeli poczućcie jedną z wielu wyżej wymienionych dolegliwości — jeżeli chcecie zapobiec słabości nerwów i pragniecie uzyskać zpowrotem zdolność i chęć do pracy, to powinniście

zastosować się do naszej dobrej rady.

Wiele zaleca się środków, które mają na celu uleczenie chorób nerwowych, jednak poczęci środków te zawodzą. Istnieje jednak

wypróbowany środek na wzmocnienie systemu nerwowego

Jest to prawdziwy dar Boży! Ten środek ma zbawienny wpływ na uzdrowienie nerwów i mięśni. Środek ten wprowadza w najczystszej formie do organizmu ludzkiego to, co stanowi podstawę substancji tworzącej komórki i nerwy ciała ludzkiego. Przy każdym rodzaju ciężkiej pracy, przy niezdolności do pracy umysłowej, przy osłabieniu przez ciężką, długotrwałą chorobę, w stanie rekonwalescencji działa środek nasz znakomicie: wzmacnia działalność serca, zapobiega bólowi głowy, reguluje cyrkulację krwi i czyni organizm odpornym na wszelkie zmęczenia; podnosi sprawność ciała i zwiększa siłę do życia.

Wielu lekarzy,

a pomiędzy nimi najwybitniejsi badacze i profesorzy uniwersytetów środek nasz uznali za doskonały i chętnie go zalecają. Jak z bajki brzmią

listy dziękczynne i uznania,

które codziennie do nas nadchodzą.

Ze wszystkich stron świata

nadchodzą codziennie liczne listy podobnej treści, które poniżej podajemy i które wskazują na nadzwyczajne skutki naszego preparatu, przyczem wszelkie wątpliwości w stosunku do skuteczności metody naszej upadają bezwzględnie.

Składam Panu moje szczerze uznanie i słowa podziękowań za tabletki pańskie, które odniosły nadzwyczajne rezultaty, bo usunęły moje bóle krzyża, a memu dziecku przywróciły sen i apetyt.
G. Schneider
Żyrardów, Przejazd 17 m. 16.
Polska

Przed użyciem Pańskiego preparatu wzmacniającego byłem nędzny, znużony i smutny. Teraz odmłodziłem o 10 lat. Czuję się doprawdy świeżym. Sen mam spokojny i żołądek uregulowany.
Anton Gintl,
Schlossbösig, 101, Post Wokon
a. d. NNBB, CSR

Sily moje słaby z dnia na dzień. Przez użycie preparatu Szpan. Pana doszedłem do zupełnego zdrowia i jestem znów zdolny do pracy. Dziękuję Panu uprzejmie.
Karl Lambauer,
Donawitz bei Loeben,
Kerpeljstrasse 214,
Steiermark, Österreich

Już po krótkim użyciu tabletek Sz. Pana przekonałem się o ich skuteczności. Czuję się znacznie lepiej i lżej, i mogę się śmiało i szczerze polecić.
Abraham György
Postbeamter
Timisoara I, Romania

Poczujęm się do wielkiej wdzięczności względem Pana i wyrażam Mu najserdeczniejsze podziękowania. Czuję, że stan mego zdrowia polepszył się znacznie i jestem daleko mniej zdenerwowany niż przed użyciem preparatu Pańskiego.
Johann Kottstorfer
Andorf im Landkreis
Oberösterreich,

Zdrowotne tabletki Sz. Pana uzdrowiły mnie i moją całą rodzinę. Składam na tej drodze serdeczne podziękowania.
Engelbert Krann,
Strechhof 7, Post Rottenmann
in Steiermark, Österreich

Otrzymałem od Sz. Pana środek przeciw cierpieniom nerwowym okazał się w skutkach nadzwyczajnym i dziękuję Panu za takowy serdecznie.
Josef Ableidinger
Klein-Schönau, Post Pitis
in Niederösterreich

Doskonałemu środkowi Pańskiemu zawdzięczam moje zdrowie. Wdzięczność moja dla Sz. Pana nie ma granic.
Januszewski WL
Tartak „Parowy — Lew”,
Holländer i Spółka „Kryż”,
Tarnów, Małopolska.

Używam Pańskiego środka odżywczego, który działa zbawiennie tak na nerwy, jak na cały organizm. Mogę zatem tabletki te wszystkim szczerze polecić.
Zof. Skrivanek
Freistadt (Frystat) Nr. 508 CSR

Jestem niezmiernie zadowolony i przesyłam Sz. Panu swoją fotografię do taskowego użytku.
Nikola S. Bremkowitz
Lehrer in Pension, Turla, SHS

Ażby każdemu dać możność przekonać się o nadzwyczajnej skuteczności i o miłym smaku naszych tabletek, wysyłamy każdemu, kto do nas się zwraca,

próbkę darmo

oraz bardzo interesującą i pouczającą

broszurkę o chorobach nerwowych

również zupełnie darmo i franco

Przeczytajcie tę broszurkę!

Przekonacie się, że przed każdą poważną chorobą występuje jako objaw wstępny osłabienie sprawności ciała. Nasz środek podnosi sprawność ciała. Przekonacie się, że można rzeczywiście przedłużyć życie, uniknąć choroby, wyleczyć cierpiących, wzmocnić słabych.

Trzeba tylko chcieć!

Proszę napisać nie zwlekając, dziś jeszcze pod adresem:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Oddz. 159.

Prenumerata: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi trzy razy tygodniowo: na wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata wynosi w Polsce na poczet miesięcznie 1,30 zł, kwartalnie 3,80 zł, w Grudziądzu w ekspedycji, agencjach i listach: miesięcznie 1,10 zł, kwartalnie 3,30 zł. Pod opaską 6.— zł kwartalnie.
Kwartalnie: we Francji i Belgii 20 franków, w Niemczech 4,10 Rmk, w Szwajcarii 5 franków, w Czechosłowacji równowartość 1 dolara, w Ameryce i w Kanadzie 1 dolar.
Ogłoszenia: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi w 3-ach wydaniach: I. (Pomorze), II. (b. zebrał rasyjski, Małopolska, zagranica), III. (Poznańskie, G. Śląsk). Strona liczy na szerokość 4 łamy tekstowe po 62 mm, poza tekstem 8 łamów po 30 mm.
W jednym dowolnym wydaniu: wiersz mm: w zwykłych 20 zł, w nadesłanym 0,70 zł, w tekście 1,20 zł.

W dwóch dowolnych wydaniach ceny dwa razy wyższe jak w jednym.

W całym nakładzie (wszystkie trzy wydania) wiersz mm: w zwykłych 0,50 zł, w nadesłanym 1,50 zł, w tekście 3,00 zł, na 1-szej stronie 4,00 zł.

Ogłoszenia drobne: W wydaniu ogólnym stowo 0,20 zł, słowa tłustym drukiem podwójnie. Ogłoszenia drobnych niżej 2,00 zł nie przyjmuje się. Ogłoszenia drobne umieszcza się tylko za gotówkę zgóry.

Uwagi ogólne: Za zastrzeżone miejsce dolozca się 20%, za uklad tabelaryczny 30%. Nekrologi do 10 mm 2%. Dla poszukiujących pracy bezpłatnie. W zleceniach należy podać koniecznie wydanie, w którym ogłoszenia ma się pojawić. Drobne omyłki, nie

zmieniające zasadniczego sensu, nie uprawniają ogłaszającego do żądania bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Za terminowy druk ogłoszeń admin. straża nie odpowiada. Do numeru niedzielny (z datą sobota w nagłówku), przyjmuje się ogłoszenia do worku ranu. Opłosenia w miejscach zastrzeżonych zamieszcza się w miarę miejsca, bez gwarancji i tylko wtedy, gdy zostanie zapłacony dodatek 20%. Za dzień ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Uzasadnione reklamacje uwzględnia się do dni 8 miu.
Adres: „Gazeta Grudziądzka”, Tuszewo, powiat Grudziądz (Pomorze), Telefon nr. 811 i 812, Konto P. K. O. Poznań nr. 290420. Zastójciel i wydawca Wiktor Kulerski. Za Redakcję odpowiada: Tadeusz Pokorski, Tuszewo, pow. Grudziądz.
Drukłem „Zakł. Graficznych i Wydawniczych Wiktor Kulerski” w Grudziądzu, w Tuszewie.